

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Landstinget. № 12.

Tolvte Session.

Sde Møde.

Torsdagen den 11te October Kl. 6½ Aften.

(Forsfat.)

Indenrigsministeren ad interim (fortsat): Jeg troer, at man vil kunne finde, at med de Forandringer vil der dog kunne lade sig leve under Fæsteforholdet, og at baade Godeieren og Bonden ville sige: Ja, ogsaa under den Form kunne vi dog fortsætte vort Samliv. Jeg kan ikke nægte, at jeg i det Hele holder Selveiendom, og jeg har tydeligt nok udtalt det gjentagne Gange, men jeg kan dog heller ikke miskjende, at hverken den ene eller anden Form er nogen saa absolut Betingelse for Velvære. Derfor Følgen af § 1 endog saa skulde være den, at der i flere Forhold vilde indtræde Forpagtning, kan jeg dog i og for sig heller ikke sige, at det skulde være en absolut stadelig Form for Brugen af en Eiendom. Jeg har kjendt smaa Folk, som paa ingen Maade havde de Capitaler, at de vilde være istand til at fæste en Gaard, udrede Indfæstningen, men som gjennem Forpagtning havde svunget sig op til ret anseelige Stillinge, saaledes at de kunne bringe deres Børn ind paa Fæstegaarde. Jeg vil altsaa sige, at om ogsaa Forholdet skulde være det, at § 1 skulde bevirke, at der blev nogle Forpagtninger, at Bestemmelserne i §§ 2 og 3 skulde bevirke, at man slog sig noget til No i Fæsteforholdet, kan jeg ikke dert se nogen Ulykke. Jeg vilde meget ønske, at dette Lovforslag, som iøvrigt i flere væsentlige Punkter er afvigende fra den Stillelse, som det først

havde, dog maatte blive modtaget med Velvilje fra Godeierens Side. Jeg vil ønske, at det ikke, fordi det kommer fra min Haand, maatte være dem altsfor mistænkeligt, at de ikke deri vilde see videre gaaende Planer eller Tanker, end der ligger i selve Lovudkastet. Jeg kan imidlertid ikke nægte, at jeg finder Bestemmelsen i det Hele saa stemmende med Ret og Retfærdighed, at selv om det skulde mødes fra den ene Parts Side med liden Paaaffjønnelse og fra den anden Parts Side med Uvilje, vil jeg dog troste mig med den Bevidsthed, at der er skeet noget Nyttigt og Gavnligt med Hensyn til disse Forholds Ordning.

Carlsen: Naar jeg har søgt at paavise, at der var en Dobbeltthed i det forelagte Lovudkast, og at det forsaavidt var tvetydigt, at det kunde bruges til begge Sider, saa har jeg bestræbt mig for at overthye Thinget om det, som efter min Overbeviisning ligger i Udcastet, men jeg har naturligtvis paa ingen Maade derved villet sige, at den ærede Minister har villet lægge denne Tvetydighed deri, og havde jeg sagt det, vilde den høitærede Formand sandsynligtvis have kaldt mig til Orden. Det er langt fra, men jeg troer, at hvad enten den høitærede Minister har meent det saaledes eller saaledes — jeg er overbevist om, at han i ethvert Tilfælde har meent det godt — saa er det ganske uafhængigt deraf, hvad Andre ville kunne udlede af Lovforslaget. Den høitærede Minister har sagt, at han vilde maaskee ikke være fremkommen med et saadant Lovforslag, dersom der havde været forelagt et Lovforslag her i Thinget eller i det andet Thing, som kunde ansees